

MAVESZ Vegyipari Konferencia
Eger, 2025. október 15.

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

A zajterhelés kihívásai és a szabályozási kérdései a vegyiparban

Keszthelyi Nikoletta

Környezetvédelemért felelős helyettes államtitkár

Energiaügyi Minisztérium

- 1. Eredmények
- 2. Zajtérképezés
- 3. Zaj és egészség
- 4. Üzemi zajforrásokra vonatkozó szabályozás
- 5. A nagy múltú ipari telephelyek problémaköre

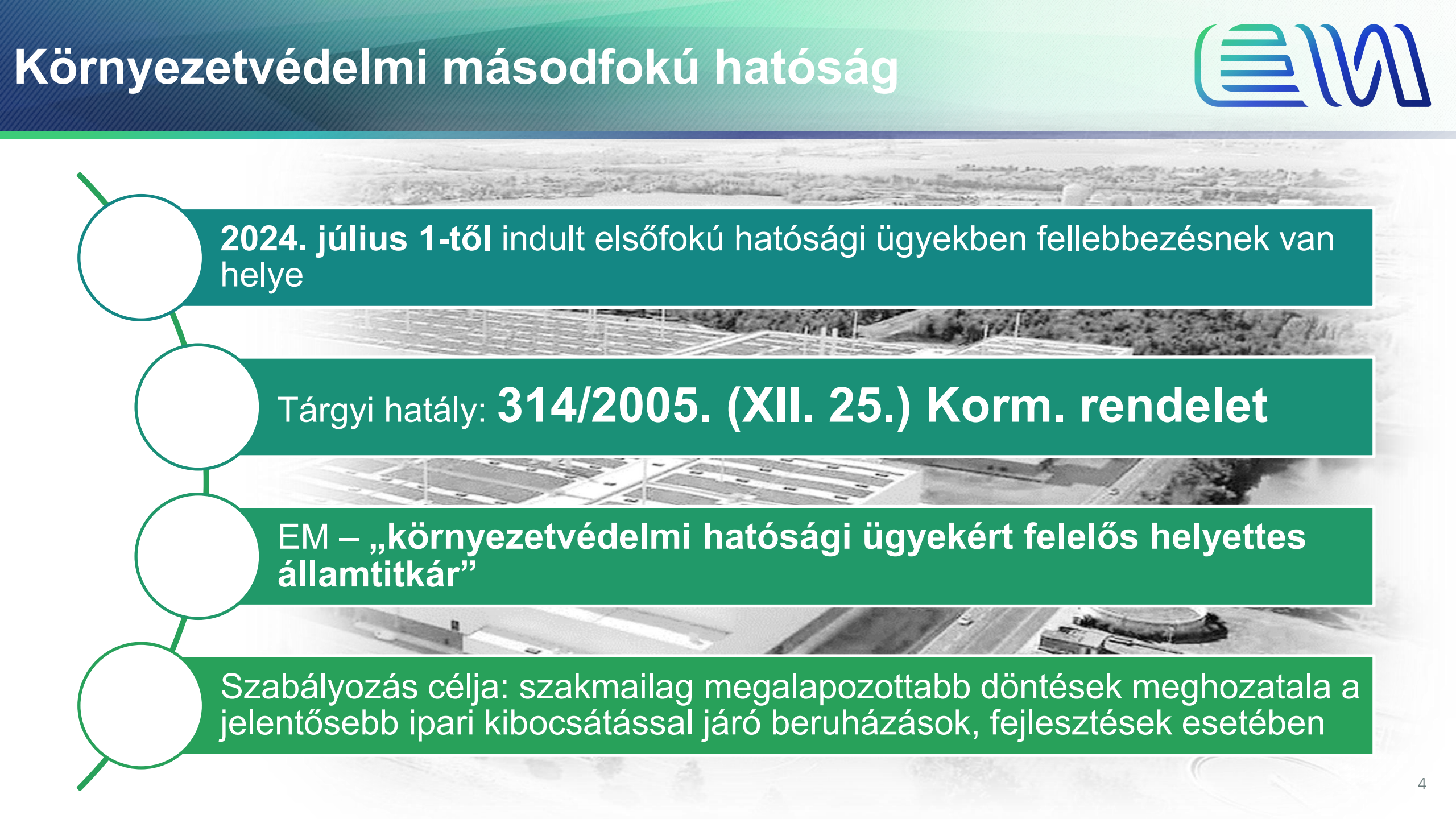

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

Eredmények

Környezetvédelmi tárgyú jogalkotás

The background of the slide is a grayscale aerial photograph of a large solar farm with rows of photovoltaic panels.

2024. július 1-től indult elsőfokú hatósági ügyekben fellebbezésnek van helye

Tárgyi hatály: **314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet**

EM – „környezetvédelmi hatósági ügyekért felelős helyettes államtitkár”

Szabályozás célja: szakmailag megalapozottabb döntések meghozatala a jelentősebb ipari kibocsátással járó beruházások, fejlesztések esetében

Környezetvédelmi engedélyezés változás

Környezeti hatásvizsgálat (KHV)

314/2005 (XII. 25.) Korm.rendelet

Akkumulátorgyártás
előzetes vizsgálat
köteles
tevékenység volt

2024.
szept. 29.

Akkumulátorgyártás
környezeti hatásvizsgálat
(KHV) köteles
tevékenység lett

Előzetes vizsgálat:
környezeti hatásvizsgálat
lefolytatása nélkül is
végezhető a tevékenység,
amennyiben nincs jelentős
környezeti hatása

A KHV a kapcsolódó
tevékenységekre is vonatkozik:
akkumulátor hulladék
feldolgozás, szeparátorfólia
gyártás, anód-katód gyártás

ÚJ lítium-ion és „hagyományos” savas- ólom
akkumulátorgyártásra, akkumulátor-hulladék előkezelésre,
hasznosításra

Emisszió határérték változás

NCM (nikkel, kobalt, mangán)	Jelenlegi EU-s határértékek (légszennyező anyag koncentráció) [mg/m3]	Módosított német szintnek megfelelő értékek (légszennyező anyag koncentráció) [mg/m3]
kobalt (Co) és vegyületei	1	0,5
nikkel (Ni) és vegyületei	1	0,5
mangán (Mn) és vegyületei	5	1

4/2011.
(I. 14.) VM
rendelet

26/2014.
(III. 25.)
VM
rendelet

NCM (nikkel-
kobalt-mangán)
és vegyületei

Folyamatban lévő
engedélyezések:
2027. jan.1-től

Működő gyárak:
2028. jan.1-től

	Jelenlegi EU-s határértékek (légszennyező anyag koncentráció) [mg/m3] 4/2011. VM	Jelenlegi EU-s határértékek (légszennyező anyag koncentráció) [mg/m3] 26/2014. VM	Új szabályozás (módosított német szintnek megfelelő koncentráció [mg/m3]) 4/2011. VM
rákkeltő A osztály (legveszélyesebb)	0,1	2	0,05
B osztály	1	2	0,5
C osztály	5	2	1
mutagén	Nincs érték.	2	0,05
reprodukciót károsító	150 (NMP)	2	1 (pl. NMP)

CMR (karcinogén,
mutagén és
reprodukciót
károsító) anyagok

1. A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárás

2. Környezeti zaj és rezgés elleni védelem

3. Levegővédelem

15-20 éve
változatlan

Magasabb összegű bírságok
Új, szélesebb körű mérlegelési szempontok
Kiszabhatóság gyakoriságának növekedése
Változott szorzótényezők

Közlönyben megjelent: 2025. március 31.
Hatálybalépés: 2025. május 1.

A **tevékenység engedély**, illetve előzetes vizsgálat **nélküli** folytatásának időtartamára a **napi bírság** összege

50.000 – 100.000 Ft/nap

100.000 – 1.000.000 Ft/nap

KHV és IPPC

A környezetvédelmi (KHV), integrált építési és környezetvédelmi, vagy egységes környezethasználati (IPPC) **engedélyben foglaltaktól eltérően** folytatott tevékenység

200.000 - 500.000- Ft

500.000 – 20 millió Ft

KKV

**500.000 -
vállalkozás éves nettó árbevételének
5%-áig
de legfeljebb 2 milliárd Ft**

a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény hatálya alá tartozó, **100 millió forintot meghaladó éves nettó árbevétellel rendelkező** környezethasználó esetében

„MULTI”

Határértékek túllépéséért kiszabható, képletek alapján meghatározott bírságok alapösszegei

A védendő homlokzatok előtt okozott határérték túllépés	160.000,- Ft	➔	320.000,- Ft
A védendő helyiségekben okozott határérték túllépés			
A védendő területeken okozott határérték túllépés	240.000,- Ft	➔	480.000,- Ft
Építési zaj	50.000,- Ft	➔	100.000,- Ft
Rezgésbírság	80.000,- Ft	➔	160.000,- Ft

Mérlegelési lehetőség 0,8 – 1,2-ig terjedő szorzó alkalmazása.

Az eddig 6 havonta ismételhető bírság gyakrabban, üzemi zajforrások esetén havi gyakorisággal ,
a szabadidős zajforrások esetén tetszés szerinti gyakorisággal szabható ki.

Kötelezettségszegésért kiszabható, korábban fix összegű bírságok

Jogszámban, vagy a hatósági határozatban foglalt kötelezettség teljesítésnek elmulasztása	100 milliós árbevétel felett	100.000,- Ft	➔ 1 MFt - Éves bevétel 5%-áig, de legfeljebb 2 Mrd Ft
	100 milliós árbevétel alatt	100.000,- Ft	➔ 400.000 - 1,2MFt
Adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása	100 milliós árbevétel felett	50.000,- Ft	➔ 500.000 Ft – 3.000.000 Ft
	100 milliós árbevétel alatt	50.000,- Ft	➔ 100.000- 300.000 Ft

Mérlegelési lehetőség bevezetése a sávós bírsággal.

CNOSSOS-EU irányelv:

- EU szinten közös zajértékelési módszer
- **Hazai adaptáció:** minden tagállamnak magára kell szabnia
- 4,5 éves projekt
- **a Kormány 922,75 MFt-ot fordított a feladatra**

Eredmény:

- **124/2025. (VI.2.) Korm. rendelet** a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről szóló 280/2004. (X. 20.) Korm. rendelet módosításáról
- **13/2025. (VI. 2.) EM rendelet** a stratégiai zajtérképek, valamint az intézkedési tervek készítésének részletes szabályairól szóló 25/2004. (XII. 20.) KvVM rendelet, 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet módosításáról valamint a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgésekibocsátás ellenőrzésének módjáról szóló

Üzemek érintettsége:

- **Stratégiai zajtérkép készítéssel érintett IPPC üzemek adatszolgáltatásának tartalma változott** (280/2004 Korm. rendelet 4. számú melléklet)
- **A üzemek hatósági eljárásai során alkalmazott módszer nem változott!**

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

Zajtérképezés

Stratégiai zajtérképezés, zajtérképek alkalmazása az üzemi zaj kezelésében

Zajtérkép:
a zaj vizuális megjelenítésére
szolgáló eszköz

Stratégiai zajtérképek
EU irányelv alapján
meghatározott körre, öt évente

Egyéb célú zajtérkép

- Új létesítmény tervezése
- Meglévő létesítmény zajcsökkentése
- Hatásterület számítás
- Speciális jogállású területek kijelölése
- Stb.

A feladat:

A környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről szóló **2002/49/EK irányelv** alapján ötévente stratégiai zajtérképet kell készíteni

- legnépesebb településekre (100 000 fős lakosság felett),
- a nagyforgalmú vasútvonalakra, (évi 30 000 vonatszerelvény felett)
- a nagyforgalmú közutakra (évi 300 000 járműelhaladás felett),
- a fő repülőtérre (Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi repülőtér).

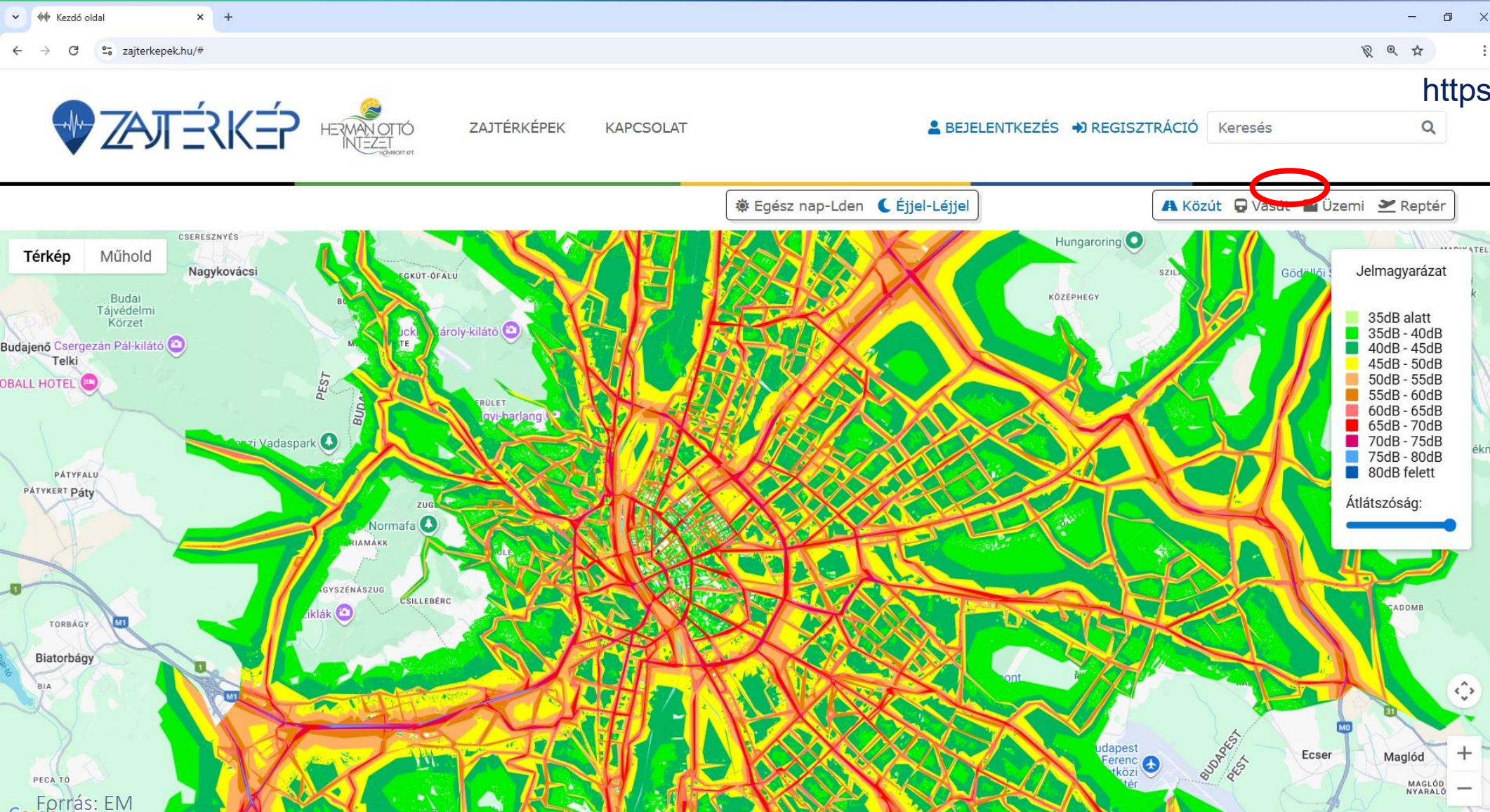
A kötelezettek:

- A nagyforgalmú közutak és vasútvonalak zajtérképei és intézkedési tervei: Közlekedéstudományi intézet.
- Fő repülőtér zajtérképei és intézkedési terve: Budapest Airport Zrt
- **Települési zajtérképek: a HungaroMet Nonprofit Zrt.** (2024. február 23-tól)
- Települési intézkedési tervek: 29 települési önkormányzat

HungaroMet szerep a stratégiai zajtérképezésben

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

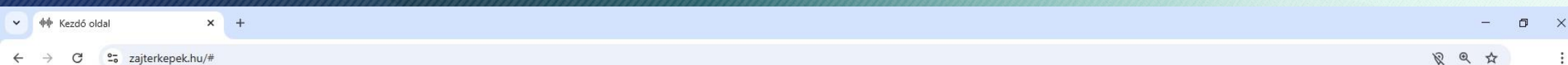

<https://zajterkepek.hu/>

HungaroMet szerep a stratégiai zajtérképezésben

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

<https://zajterkepek.hu/>

ZAJTÉRKEPEK

KAPCSOLAT

BEJELENTKEZÉS

REGISZTRÁCIÓ

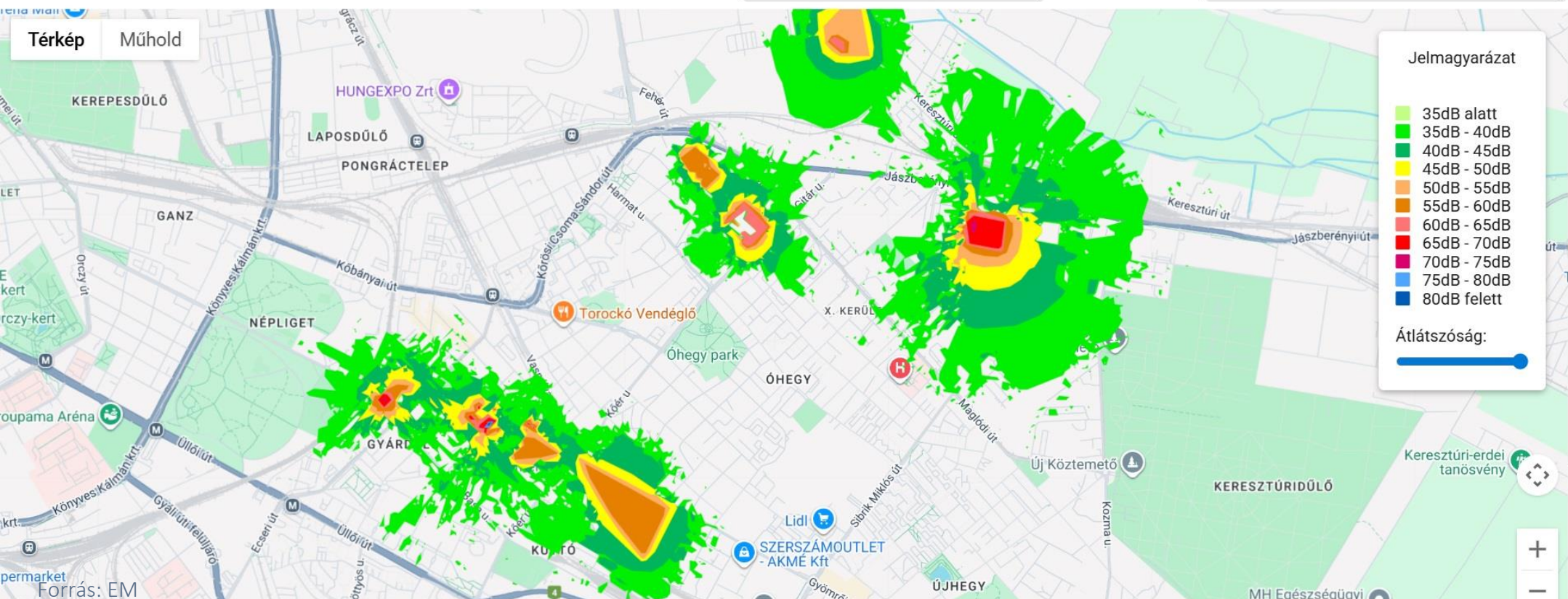
Keresés

Egész nap-Lden Éjjel-Léjjel

Közút Vasút **Üzem** Reptér

Térkép Műhold

HungaroMet szerep a stratégiai zajtérképezésben

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

Stratégiai zajtérképezés ▾

Zajcsökkentési intézkedési tervek ▾

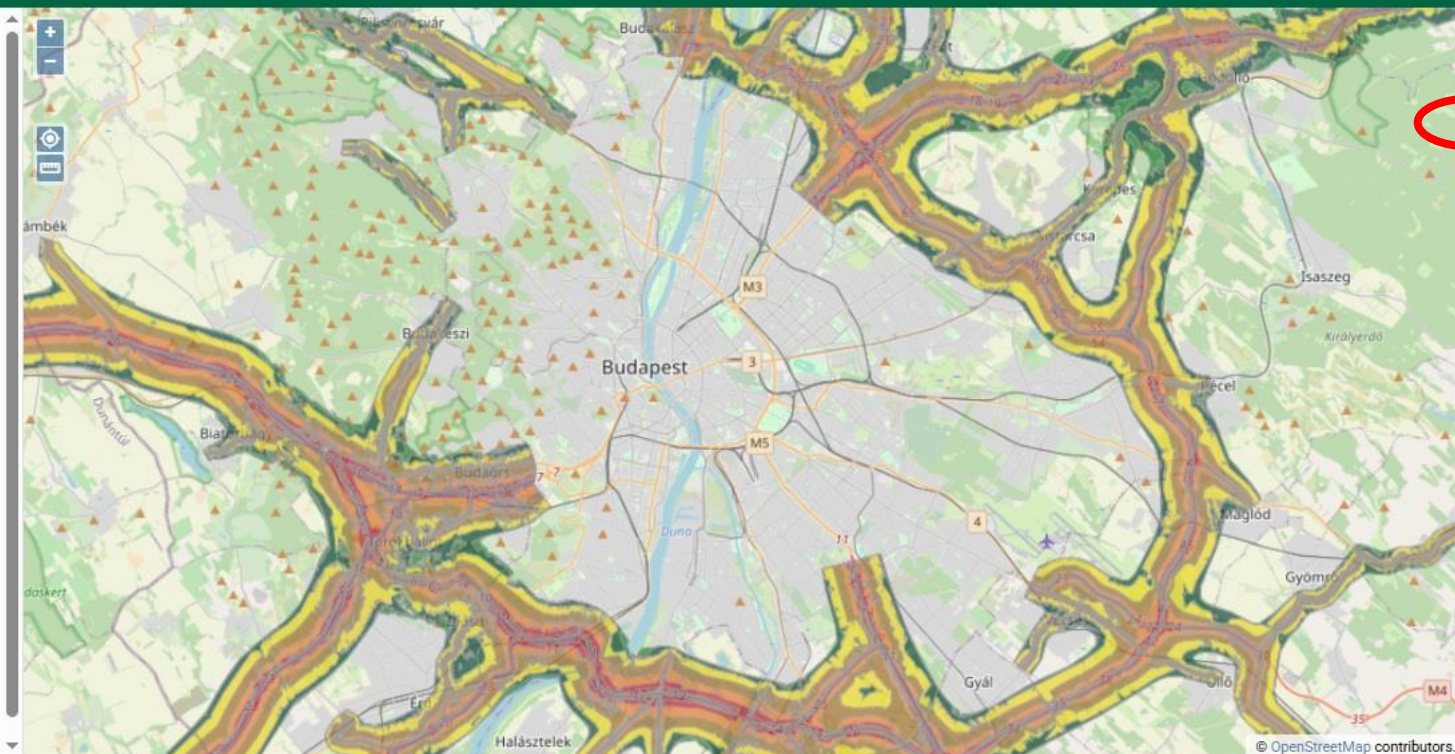
Szakmai tájékoztatók, segédanyagok ▾

<https://elza.kti.hu/>

III. ciklus (2018)

- > Alaptérképek
- > Zajtérképek
- > Rétegek

Címkereső

Adja meg a címet!

Képhet településre, kerületre, utcára, de megadhat más területi elnevezést is pl. Sasad, Zöldmál

Térkép visszaállítása alapértelmezett pozícióra

Távolságmérés funkció

ALAPÉRTTELMEZETT NÉZET

- 35 dB alatt
- 35 - 40 dB
- 40 - 45 dB
- 45 - 50 dB
- 50 - 55 dB
- 55 - 60 dB
- 60 - 65 dB
- 65 - 70 dB
- 70 - 75 dB
- 75 - 80 dB
- 80 - 85 dB
- 85 dB felett

5 km

Példa a zajtérkép alkalmazására

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

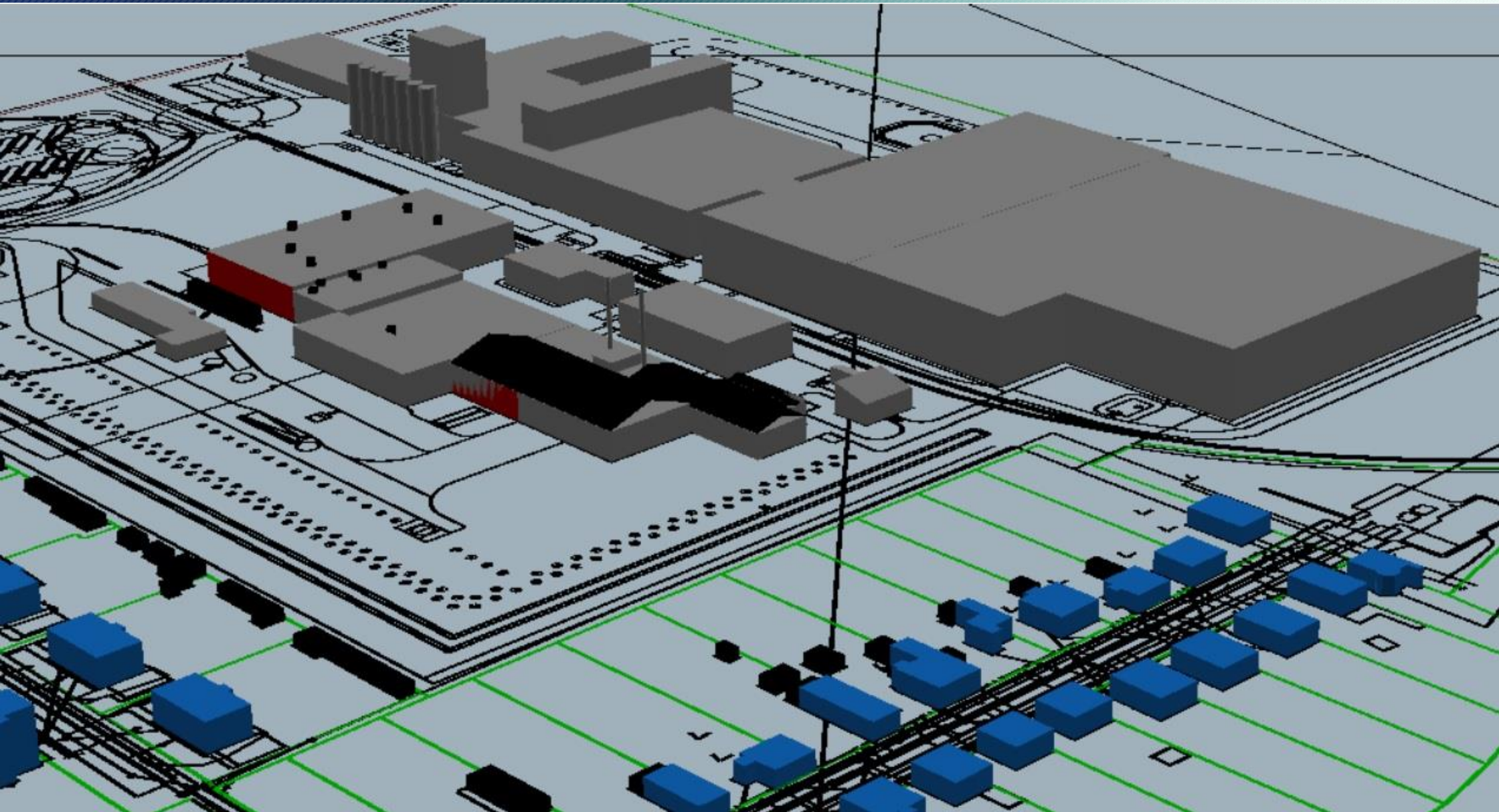

Nestlé,
Bük

Példa a zajtérkép alkalmazására

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

Nestlé, Bük

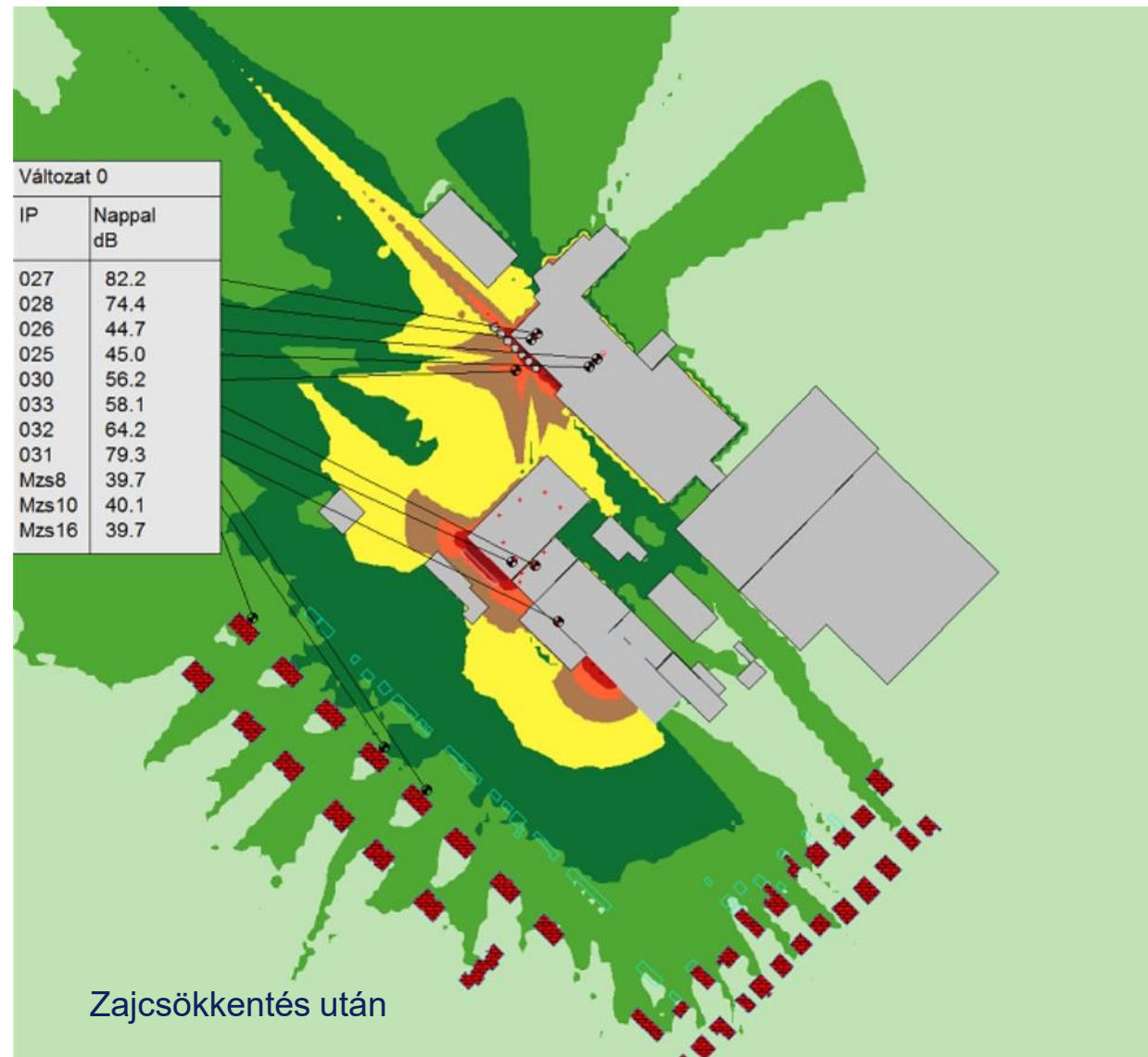
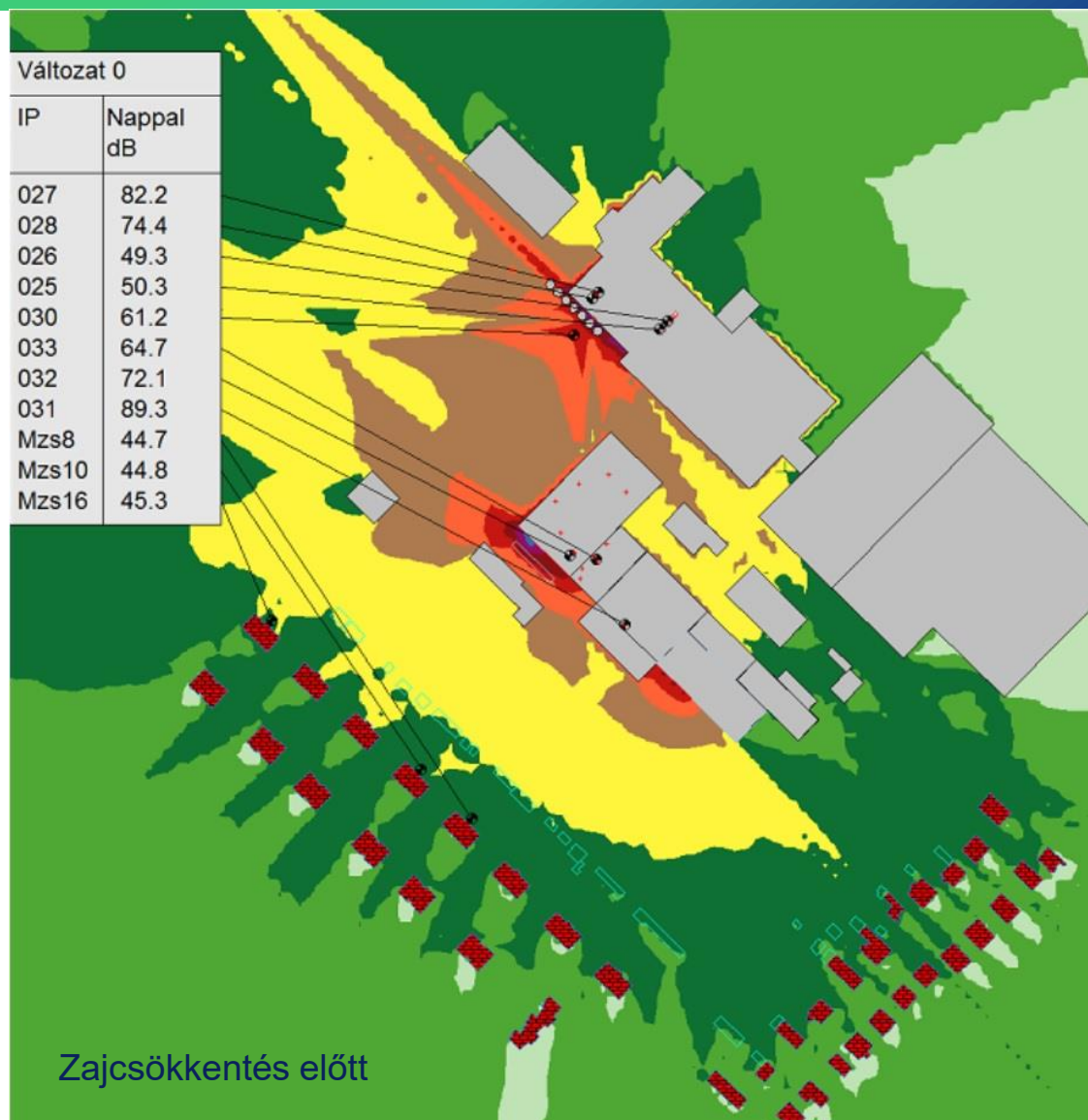
Példa a zajtérkép alkalmazására

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

Nestlé,
Bük

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

Zaj és egészség

A környezeti zaj hatása az emberi szervezetre

Hallószervre gyakorolt hatások:

- Hallásvesztés (visszafordíthatatlan)
- Fülcsengés/fülzúgás

Életminőségre gyakorolt hatások:

- Mindennapi életvitel zavarása
- Gyermekek esetébe tanulási nehézségek
- Alvás megzavarása → idegrendszeri és hormonális változások

Egész szervezetre gyakorolt hatások:

- Szívkoszorúér megbetegedés
- Magas vérnyomás
- 2-es típusú cukorbetegség

WHO (1948): „Az egészség a teljes testi, lelki és szociális jólét állapota, és nem csupán a betegség vagy fogyatékosság hiánya”.

**World Health
Organization**

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

Üzemi zajforrásokra vonatkozó szabályok

Határértékek, eljárásrend, szankciók

Általános szabályok

- 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól
- 27/2008. (XII. 3.) KvVM–EüM együttes rendelet a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról
- 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról

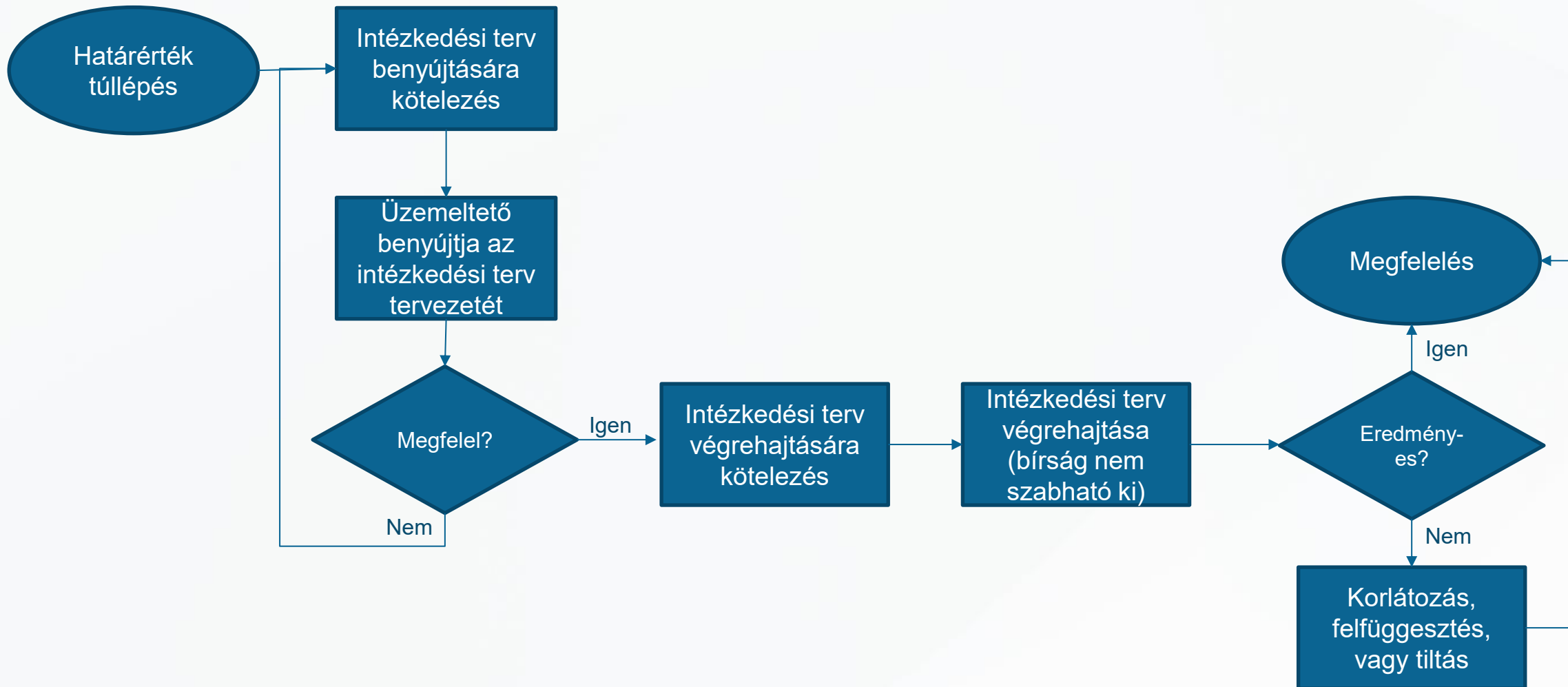
Stratégiai zajtérképezés (csak zajtérképezendő településen található IPPC üzemek esetében releváns)

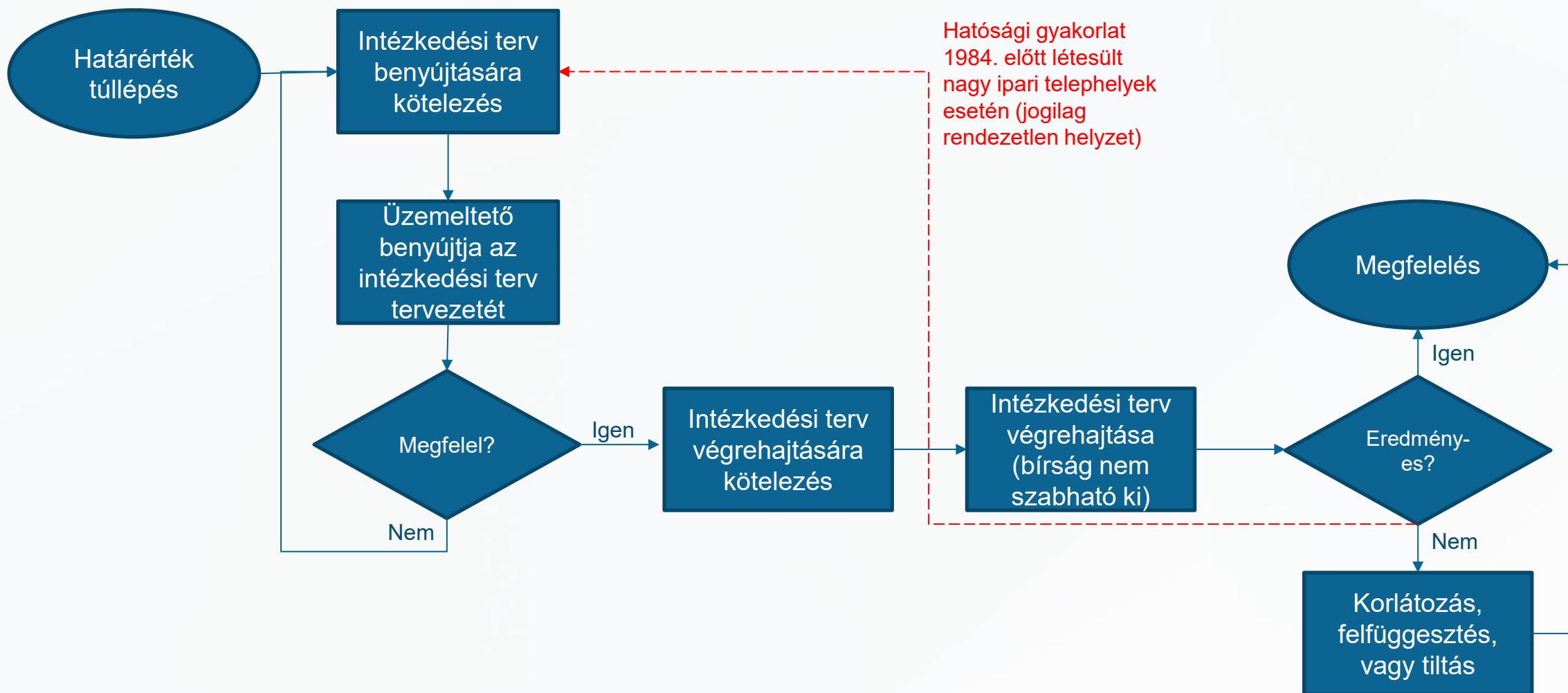
- 280/2004. (X. 20.) Korm. rendelet a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről
- 25/2004. (XII. 20.) KvVM rendelet a stratégiai zajtérképek, valamint az intézkedési tervek készítésének részletes szabályairól

- **Veszélyes mértékű zaj okozása általánosan tilos**
- **Zajterhelési határértékek:** jogszabályban, védendő területhez/objektumokhoz kötött
- **Zajkibocsátási határérték:** egyedi határozat, az üzemeltető kérelmére a hatóság állapítja meg
- **Az üzemeltető köteles zajkibocsátási határérték megállapítását kérni, és a határérték betartásának feltételeit megteremteni a tevékenység megkezdése előtt**

- **A zajkibocsátási határérték túllépése esetén:**
 - Bírság (opcionális)
 - intézkedési terv benyújtására kötelezés
 - **Az intézkedési terv sikertelensége/végre nem hajtása esetén a hatóság:**
 - 1–6 dB túllépés között korlátozza,
 - 7–10 dB túllépés között felfüggeszti,
 - 10 dB túllépés felett megtiltja.

Nem opcionális!

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

A nagy múltú ipari telephelyek problémaköre

Határértékek, eljárásrend, szankciók

- **Zajkibocsátásuk nem csökkenthető határérték alá** (gazdaságosság, műszaki megvalósíthatóság),
- **a zajvédelmi szabályozás hatályba lépése előtt létesültek** (megelőző jellegű intézkedésekre nem volt lehetőség),
- **korlátozásuk, felfüggesztésük, tiltásuk elképzelhetetlen** az üzemek **nemzetgazdaságban betöltött jelentős szerepük miatt.**

További jellemzők:

- Az üzemek védett területekkel való **utólagos körbeépítése** nem róható fel az üzemeltetőnek,
- egyes **üzemek jelentős összegeket fordítanak zajvédelemre, a siker reménye nélkül: a lakosságon nem segít, az erre fordított összegeket jobban is fel lehetne használni,**

Nagy múltú ipari telephelyek

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

A BorsodChem látképe
(forrás: BorsodChem)

Nagy múltú ipari telephelyek

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

A MOL Dunai Finomító,
Százhalombatta (forrás:
MOL)

- **Megoldási lehetőség:** a fokozottan zajos terület (FZT)
- Az jelenleg csak **közüzemi létesítményekre** alkalmazható,
- Ahol a határérték nem tartható, a környezetvédelmi hatóság FZT-t jelöl ki

Nem kötelezettségektől mentes felmentésről van szó!

- **Külső téri határértékek helyett a belső téri határértékek** biztosítása a cél
- **Üzemeltető kötelezettsége az épületek utólagos passzív akusztikai védelme**
- **Építési korlátozások lépnek életbe**
- Az üzemeltetőnek **intézkedési tervet és zajtérképet** kell készíteni a kijelöléshez

Kijelölt FZT hazánkban:

- FGSZ Zrt. - Városhöld kompresszorállomás
- Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér körül kijelölt zajgátló védőövezet

Hatástanulmány:

- Potenciálisan érintett üzemek körének lehatárolása
- Hatásterületek nagysága
- Hatásterületen élő lakosok száma
- Üzemek tevékenységének bemutatása
- Üzemek története
- Vonatkozó határértékek
- 10 db 1901-1975 között létesült üzem
- 114 500 fő érintett

Vizsgált üzemek jellemzői

- Többsége vegyipar,
- nyitott technológia,
- több, mint 100 zajforrás

Jogi szabályozást megalapozó
HATÁSVIZSGÁLAT

Az 1984 előtt létesült, határérték alá nem csökkenthető zajkibocsátású, nagyméretű ipari telephelyek jogi szabályozását megalapozó hatásvizsgálat

Márkus Miklós
igazgató

Budapest, 2024. október 13.

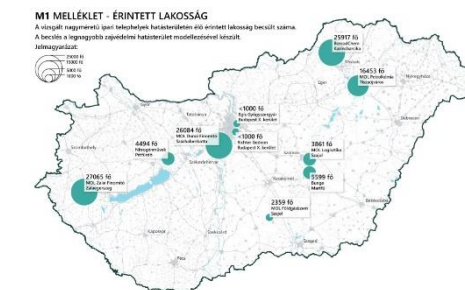
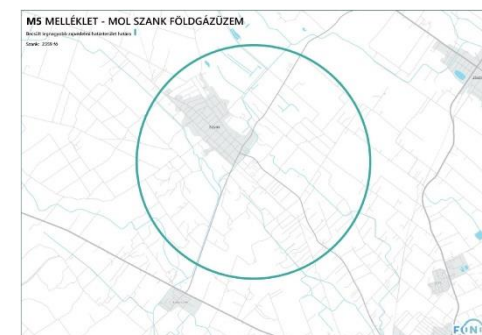
AZONOSÍTÓ ADATOK			
MEGRENDÉLŐ		VÁLLALKOZÓ	
Szerződés száma:	2757/2023/HERMAN	Iktatószám:	2023/313
Szerződés dátuma:	2023. szeptember 27.	Munkaszám:	2023/313/SZ/2.1

A mű egészének, vagy valamely alkotórészének anyagi és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználása, és minden egyes felhasználásához a szerző, illetőleg jogutódja engedélyt szükséges, ilyen módon és a szerző jogára 1999. évi LXXVI. törvény alapján a szerző, illetve a szerzőjének fűződő jogok, illetve a szerző jogok jogviszonya, ideértve hozzájárulását lehet csak a szerzőnek, a szerző nevének és előírt minőségjelzőit feltüntetve mellett – nyilvánosan, vagy a mű, a szerző, illetve a szerzőjének beavatkozása végett. Továbbá és különösen a művet közzétételre, terjesztésre nyilvánosan előadni, nyilvánosság előtt közzétenni, sugározni vagy másolni, szórni, továbbítani az eredetileg képzett más szöveges közlésiaktól a nyilvánosság további közvetlen, áttörési, közli. A szerző jogi és egyéb művel megismerhet jogkövetelményeit, a szerző és jogutódait illető jogvedelmi eszközök a hivatalos közszolgálati, felelőse tartalmazza.

FONOR Környezetvédelmi és Munkavédelmi Kft.

A NAH által NAH-1-1107/2023 számon akkreditált vizsgálólaboratórium.

foron@foron.hu | +36 1 403 3372 | 1149 Budapest, Fővárosi úti köz 20-22. | Adószám: 12324309-2-42 | Céginformációs szám: 01-09-666056

1. Üzemek körének lehatárolása

- Milyen közös jellemző megjelölésével?
- Nem tervezzük széles körre kiterjeszteni.
- A vizsgált esetek felében nem tűnik indokoltnak.
- Definíciós nehézségek

3. Védeltségi szintről való visszalépés kockázata

- Jelenleg a (külső téri) határértékek betartása kötelező
- Védeltség elért jogszabályi szintjétől való visszalépés tilalma
- Alapjog korlátozható - más alapjog érvényesülése érdekében
- **Közüzemi létesítmények: nyilvánvaló lakossági érdek**
- **Bevett ipari telephelyek: alapjogi összeütközés nem mutatható ki, csupán nemzetgazdasági érdek**
- Érvünk: a belső téri határértékek biztosításával mégis jobban jár a lakosság
- Egyéb kompenzációs intézkedések a visszalépés ellensúlyozására?

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

**Köszönöm
a megtisztelő figyelmet!**